

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای نخست وزیر
- ۳ - مذاکره در فوریت لایحه اختیارات رئیس کل دارائی راجع به تثبیت نرخها و رد شدن فوریت آن
- ۴ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر دارائی
- ۵ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر دارائی
- ۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس مقارن ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز ۲۰ اسفند ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند ❖❖

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)

صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای نخست وزیر]

رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی داشتید ؟

نخست وزیر (آقای سهیلی) - بطوریکه خاطر آقایان

نمایند گان محترم مستحضراست یکی از مواد برنامه دولت

موضوع تثبیت نرخ و پائین آوردن بهای اجناس است که بطورخیلی فوق العاده روز بروز بالا رفته و موجب نگرانی عامه شده است (صحیح است) این موضوع مورد مطالعه واقع شد و بالاخره باین نتیجه رسیدیم که برای اجرای این عمل و برای اینکه بتوانیم بیک نتیجه مطلوبی برسیم بایستی بیک اختیاری از مجلس شورای ملی تحصیل کنیم و برای

❖ عین مذاکرات مشروح یکصد و چهلین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تندطویسی و تحریر صورت مجلس

❖❖ اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان : اقبال - شجاع - اکبر - جلائی - فاطمی .

غائبین بی اجازه - آقایان : تولیت - شهردوست - مؤید احمدی - نواب یزدی - اورنسک - ارگانی - مشیردوانی - چایچی -

امیر ابراهیمی - نیکپور - دبستانی - آصف - صادق وزیری - گرگانی - کامل ماکو - بوداغان .

دیر آمده با اجازه - آقای دشتی .

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : مسعودی خراسانی - لبقوانی - خسروشاهی - نصر تیان .

اجرای امر باز مناسب دیده شد که این اختیارات با آقای دکتر میلسپو رئیس کل دارائی محول بشود بنابراین لایحه که برای اینکار تنظیم شده است بقید يك فوریت تقدیم مجلس شورای ملی میکنم (صحیح است) لایحه دیگری است مربوط بحقوق پاسپانهای شهر بانی چون هزینه زندگانی خیلی بالا رفته است برای پاسپانهای شهر بانی و مستحقین وزارتخانهها از تاریخ دی ماه اینطور در نظر گرفته شده است که روزی سه ریال بآنها کمک خرج داده شود و محل این اعتبار هم از صرفه جوئی بودجه سال ۱۳۲۱ خواهد بود که این راهم تقدیم مجلس شورای ملی میکنم.

عده از نمایندگان - صحیح است. بسیار خوب است. (هر دو لایحه را تقدیم مقام ریاست نمودند)

عده از نمایندگان - لایحه اولی قرائت شود (صحیح است) (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست مجلس شورای ملی:

گرانی روز افزون هزینه زندگانی ایجاد میکند که عاجلاً برای اداره نمودن بهای اجناس اعم از خواربار و غیره و طرز تقسیم آنها بین مصرف کنندگان اقدام بعمل آید لذا طرح قانون زیر با قید يك فوریت پیشنهاد و تصویب آن تمنا میشود:

ماده ۱ - بر رئیس کل دارائی فعلی اختیار داده میشود امر تحویل اجناس غیر خوارباری و کلیه مواد خام و مصنوعات و وارد و صادر کردن اجناس مذکور و طرز حمل و نقل و انبار نمودن و توزیع آن و همچنین مال الاجاره ها و دستمزد کلیه کارها و خدمات را تحت اختیار و اداره خود قرار دهد.

ماده ۲ - رئیس کل دارائی مجاز است برای اجرای وظایف مذکور در ماده اول از کلیه اختیاراتیکه بموجب قوانین مصوبه ۲۴ خرداد ۱۳۲۱ و ۳۰ مهر ۱۳۲۱ و قانون منع احتکار مصوبه ۲۷ اسفند ۱۳۲۰ و قانون انحصار تجارت خارجی مورخه ۶ اسفند ۱۳۰۹ و قانون انحصار تجارت مصوب ۱۹ تیر ۱۳۱۱ بدولت داده شده است استفاده نماید.

ماده ۳ - در اجرای اختیارات فوق الذکر رئیس کل دارائی میتواند کالای موجود را فهرست نماید پروانه تولید و فروش صادر کند اجناس را در مقابل پرداخت بهای عادلانه ضبط نماید کوبن منتشر کند مغازه فروش دولتی دایر کند یا هر اقدام دیگر که مفید و لازم باشد برای تثبیت بهای اجناس و توزیع عادلانه آن بعمل آورد و در حدود این اختیارات رئیس کل دارائی میتواند مقرراتی را وضع کند مقررات وضع شده حکم قانون را خواهد داشت.

ماده ۴ - برای اجرای این قانون اداره ای بنام اداره قیمت ها در وزارت دارائی تأسیس خواهد شد.

ماده ۵ - برای پرداخت هزینه های اداره قیمت ها در سال ۱۳۲۲ اعتباری بمبلغ پنج میلیون ریال بوزارت دارائی داده میشود و برای سرمایه خرید کالاها نیز بوزارت دارائی اجازه داده میشود در صورت لزوم تا ده میلیون ریال از بانگ ملی وام دریافت داشته و بطریق تنخواه گردان استفاده نماید.

ماده ۶ - بر رئیس کل دارائی اختیار داده میشود که نه نفر از اتباع امریکا را بسمت معاون خود در وزارت دارائی و بخصوص برای اداره قیمت ها انتخاب نماید و شرایط استخدام آنها را بوسیله وزیر دارائی بر ارج تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

ماده ۷ - این قانون تا شش ماه بعد از خاتمه جنگک فعلی بقوت خود باقی خواهد ماند.

دشقی - آقای طوسی ماده اول را دوباره بخوانید.

(آقای طوسی مجدداً بشرح سابق خواندند)

۴ - مذاکره در فوریت لایحه اختیارات رئیس کل دارائی راجع به تثبیت نرخها و رد شدن فوریت آن

رئیس - فوریت لایحه مطرح است. آقای طباطبائی در فوریت صحبت دارید؟

طباطبائی - بلی این لایحه بطوریکه آقایان ملاحظه فرمودند باقی یک فوریت تقدیم شده است و اشکالی هم ندارد یک مرتبه ذکر کمیسیون شور و مذاقه میشود بعد هم میآید

بمجلس مطرح میشود و صحبت میشود و بنظر بنده فوریتش هم اشکالی ندارد.

دشقی - پس شما مخالف نیستید.

طباطبائی - خیر بنده موافقم و با یک فوریت آن موافقت بفرمایند آقایان بهتر است البته در خود مجلس هم بحث میشود رویش (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر تاج بخش.

دکتر تاج بخش - عرضی ندارم.

انوار - بنده اجازه خواسته ام. مخالفم.

امیر تیمور - بنده هم اجازه خواسته ام.

رئیس - نوبت آقایان هم میرسد. آقای دکتر سمیعی.

دکتر سمیعی - عرضی ندارم.

رئیس - آقای طباطبائی، ایشان که صحبت کردند. آقای امیر تیمور بفرمائید.

امیر تیمور - این لایحه اهمیت بسیار زیادی دارد البته اگر بیشتر در آن دقت و مطالعه شود بهتر است و با مطالعه و دقت ممکن است مفید واقع شود و نتایجی که مقصود و منظور دولت است از آن برای کشور حاصل شود اگر بر عکس مطالعه نشود و بدون شور و دقت بگذرد بسا هست که مضر هم واقع شود (صحیح است) بنابراین چون این لایحه کمال اهمیت را دارد و تأثیر بسزائی در تمام شئون اقتصادی کشور میبخشد لذا تقاضی دارم آقای نخست وزیر هم موافقت بفرمایند که لایحه سیر عادی خود را بکند و فوریت آنرا پس بگیرند که جریان عادی و طبیعی خود را در مجلس طی کند و البته در این صورت بیشتر مطالعه خواهد شد زیرا که لایحه بیشتر اهمیت دارد (صحیح است) **وزیر خواربار** (آقای تدین) - بطوریکه همه آقایان متذکر و متوجه هستند این لایحه دوشوری است ولی برای یک ملاحظاتی که دولت دارد و همینطور رئیس کل دارائی (که یکی از آنها این است که هر چه زودتر این لایحه تصویب شود بشف کشور است) لایحه بقید يك فوریت تقدیم شد از طرفی هم برای اینکه مذاقه و مطالعه بشود و يك لایحه عملی از مجلس گذشته باشد اکتفا شد بیک فوریت که يك

شور هم در کمیسیون و در مجلس بشود (صحیح است) و بنده تصور میکنم که منظور آقای امیر تیمور کلالی هم در ضمن همین يك شور تأمین بشود چون بکمیسیون میرود و در کمیسیون قسمتهای لازم دقت خواهد شد بعد هم بعرض مجلس میرسد و ممکن است دو روز سه روز يك روز هر قدر می خواهید در خود همین مجلس علنی مورد بحث قرار بدهید. يك موضوع دیگری هم که باید عرض کنم موضوع تثبیت نرخ است که باید بیشتر مورد توجه آقایان قرار بگیرد و هر چه در این باب تأخیر بشود بضرر مملکت است که در خارج ممکن است يك عملیاتی بضرر این منظور بعمل آید.

طباطبائی - صحیح است آقا.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده با يك فوریت لایحه موافقم اگر چه لایحه اصلاحات لازم دارد ولی ممکن است يك موضوعهای بس مفیدی داشته باشد ولی البته در قسمت قانون گذاریش بنده مخالف هستم (صحیح است) و این حق را بنده برای هیچکس جز مجلس شورای ملی عقیده ندارم (صحیح است) و معتقد نیستم که مجلس این حق خودش را به هیچکس بدهد (صحیح است) حتی در شهر دارها هم که قانون از مجلس گذشته است بنده عقیده ندارم و باید این حق گرفته شود از آنها و طرح قانونی هم بنده تهیه کرده ام که از آنها هم این حق گرفته شود (صحیح است) مجلس فقط حق قانون گذاری دارد و بس و البته باید در این قسمتها مطالعات و دقتهای لازم بشود و با فوریت لایحه هم بنده موافقم چون يك فوریت است و میرود بکمیسیون و لایحه اصلاح میشود از آن طرف هم چون وضعیت زندگی طوری شده است که شانه های مردم دیگر خسته شده و دارد حقیقه زیر این بار سنگین هزینه ضروری زندگانی خورد میشود (صحیح است) و روز بروز هم دارد بدتر میشود (صحیح است) باید هر چه زودتر در این باب يك فکر و چاره اندیشید (صحیح است) پس بهتر است با فوریت این لایحه با يك فوریتش که تقاضی شده موافقت بکنیم و آقایان نمایندگان هم تشریف میبرند بکمیسیون و وقت کافی هم دارند و

هر نظری دارند می فرمایند و در مجلس هم شور میشود و تکلیف آن معلوم میشود چون وضع زندگانی طوری شده است که چاره دیگری برای اینکار نمانده و باید فکر عاجلی کرد که رفع این معایب بشود.

عده از نمایندگان - صحیح است. رأی رأی

معدل - بنده مخالف نیستم. اجازه می فرمائید؟

رئیس - قبل از شما هم چند نفر اجازه خواسته اند

جبهی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رأی بگیری

معدل - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم

روحی - رأی بگیری بکفایت مذاکرات

معدل - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات باید توضیح

بدهم آنوقت رأی گرفته شود

رئیس - بفرمائید

معدل - عقیده بنده این است که اگر می خواستید که

مختصر بشود مطلب می گفتید که اصلاً این قانون لازم نیست

و اصولاً احتیاجی باین قانون نیست زیرا مجلس شورای ملی

همیشه حاضر کار است (صحیح است) و هر مقرانی را آقای

رئیس کل دارائی می خواهد وضع بکند طرح آن را تهیه

بکند و بعد وزیر دارائی بیاورد در جلسه مجلس شورای ملی

تقدیم کند ما هم صبح و عصر حاضر هستیم می نشینیم و کار

میکنیم ولی برای اینکه تمام این اختیاراتی را که خواسته اند

بایشان داده شود موافقت می کنیم باینکه این لایحه در

مجلس طرح شود و مذاقه کامل در این لایحه باید بشود

آنوقت تصویب شود. بقول آقای روحی که موافق بودند.

این لایحه حق قانونگذاری هم بایشان می خواهد بدهد و ایشان

خودشان با این ترتیب مخالف بودند (صحیح است) بنا بر این

این لایحه باین مهمی که حق قانونگذاری هم دارد این را

نمیشود آقایان شوری گذرانند (صحیح است) این سه مورد

مطالعه کرد این با اعراض و نوامیس مردم با مال و جان مردم

با حیثیات مردم تماس و رابطه دارد آقایان (صحیح است) از

مذاقه و مطالعه کردن آقایان هیچ عیب و نقصی در عالم حاصل

نمیشود (صحیح است) منتهی می خواهید زودتر بگذرد

بگذارید لایحه سیرعادی خود را در مجلس طی کند و جلسات مجلس را زودتر معین کنید زودتر تشکیل بدهید (صحیح است) وای بدون مذاقه و بدون مطالعه ما تجربه داریم بارها تجربه کرده ایم که فایده ندارد و هر کاری را که ما بفروریت کردیم نتیجه خوب از سر نگرقتیم باین جهت بنده با فوریتش مخالف هستم (صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم بفروریت لایحه. آقایانی که با یک فوریت این لایحه موافقت بر خیزند (عده قلیلی برخاستند) تصویب نشد. لایحه بکمیسسیون ارجاع میشود و البته باید سعی کرد که زودتر گزارش آن بمجلس داده شود (صحیح است). آقای وزیر دارائی

[۲- تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر دارائی]

وزیر دارائی (آقای صالح) - آقایان محترم همیشه

مایل بودند و نظر داشتند که بودجه کشور بموقع تقدیم

بشود و نظر خود دولت هم همیشه متوجه رعایت این نکته

بوده است ولی متأسفانه امسال اینکار ممکن نشد و علتش هم

این بود که آقای رئیس کل دارائی و خود بنده وقتی وارد

تهران شدیم که مجال این کار نبود خصوصاً اینکه مسائل

مفصلی هم در مقابل وزارت دارائی و دولت بود که بکسب

وقت گرفته شد از این جهت برای اینکه پرداخت هزینه

های دولت در سه ماهه اول سال تأخیر نشود لایحه ای امروز

تقدیم میشود که اجازه این کار برای سه ماهه اول سال از

مجلس تحصیل بشود ضمناً در این لایحه دو سه چیز دیگر

مورد نظر بوده که از مجلس شورای ملی تقاضی شده است

تأمین شود یکی این است که آقای رئیس کل دارائی در

همین سه ماه اول سال هم که بموجب این اجازه هزینه های

دولت را خواهد پرداخت بتوانند از بودجه فعلی کسر کنند

و آنجا که لازم است دیگر اینکه نظری که ایشان دارند

برای تمرکز کلیه ملزومات خرید ملزومات و توزیع آنها

در بین وزارتخانه های دولت این را هم در این لایحه تأمین

کرده اند از این گذشته البته خاطر محترم آقایان متوجه

است که نکته ای که شایان توجه و فوری میباشد روی این

موضوع هم در اینجا یک پیش بینی کرده اند که راهی باشد برای اضافه کردن حقوق و اصلاح وضعیت مستخدمین. از طرف دیگر چون ممکن است در اثر رسیدگی بوضعیت عده مستخدمین دولت و توجه در تقلیل بودجه ها باین نکته برسیم که یکعده از مستخدمین باید یک قسمتهای دیگری برایشان کار پیدا کرد آقای دکتر میلیسپو اینطور نظر دارند که یک اداره مخصوصی برای اینکار تأسیس بشود برای این که عده ای از مستخدمین که ممکن است در بعضی از ادارات زاید باشند و همچنین برای اینکه بانها لطمه ای از حیث معاش وارد نیاید و زندگانی شان هم تأمین بشود یک اداره تشکیل بشود که آن اداره مأمور رسیدگی باین کار و تأمین وضعیت مستخدمین باشد که در بعضی ادارات ممکن است مورد احتیاج نباشند این است که برای مجموع این نظریات این لایحه تهیه شده است که امروز بحضور مجلس تقدیم میکنم نکته دیگری که میخواستم عرض کنم موضوع قرارداد مالی با انگلیسها است بطوری که آقایان مستحضر هستند این قرارداد در کمیسیون مربوطه رسیدگی شده است گزارش هم تصور میکنم برای طرح در مجلس شورای ملی حاضر است این است که چون یک مقداری تأخیر شده است در این کار استدعا میکنم برای جلسه آینده جزء دستور گذاشته شود

[۵- تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر خواربار]

وزیر خواربار (آقای تدین) - این یک لایحه است

راجع با اضافه بودجه تشکیلاتی وزارت خواربار در حدود ۲۵ هزار تومان که در چند ماه گذشته جریانش را طی کرده است و بتعمیق هم افتاده است اگر چه قید فوریت کرده ام اشکالی هم ندارد ولی معذرتاً تصمیم در این باب بسته بنظر مجلس است میل دارند در همین جلسه مطرح بشود و الا به کمیسیون برود.

لو بخت - به کمیسیون برود آقای.

وزیر خواربار - لایحه قرائت بشود.

ریاست مجلس شورای ملی:

طبق تبصره ماده واحده مورخه ۲۱/۸/۱۰ برای بودجه

مؤسسات جدید وزارت خواربار یک میلیون و پانصد هزار ریال اعتبار تصویب گردید.

نظر باینکه مبلغ نامبرده تکافوی بودجه ۳ ماهه وزارت خواربار را ننموده و مبلغ دو بیست و پنجاه هزار (۲۵۰۰۰۰) ریال علاوه گردیده از این رو تقاضا دارد ماده واحده زیر بقید فوریت تصویب گردد.

ماده واحده - بودجه سه ماهه آخر سال ۱۳۲۱ وزارت خواربار بمبلغ یک میلیون و هفتصد و پنجاه هزار (۱۷۵۰۰۰۰) ریال که بتصویب کمیسیون بودجه رسیده از محل پانصد میلیون ریال وام قابل پرداخت خواهد بود.

رئیس - آقای انوار.

انوار - بنده عقیده دارم که آقای وزیر خواربار موافقت بکنند بکمیسسیون برود و صورت مخارج این چند ماهه و این اداره و وزارتخانه دو باره تأسیس شده است و ما هیچ اطلاع نداریم که جریان این چیست و یک اطلاعات خیلی مفصلی از بی ترتیبی آنجا در سابق (حالا آقای تدین تشریف آورده اند) و یک جریانی در سابق مامیشونیم یک زیاده رویهای در اسراف در حقوق برای اشخاص در آنجا صحبت میکنند حتی در روزنامه هم خواندیم بکنفر را آورده اند ماهی هزار و هفتصد تومان برایش حقوق قرار داده اند که آنها در کمیسیون بودجه عرض شد حالا موافقت بفرمایند که این بکمیسسیون برود و ما بینیم این مدتی که این سه ماهه این مخارجی که کرده اند چیست و ما یک اطلاعی پیدا بکنیم که این یک میلیون چه مخارجی شده است آنوقت گزارش داده شود به مجلس.

وزیر خواربار - بنده عرض کردم که منظوری در این باب ندارم فقط چون آخر سال است بایستی تکلیف این معلوم شود اگر موافقت نمی فرمائید میرود بکمیسسیون ولی ترتیبی داده شود که برای جلسه آینده گزارش تهیه بشود (بعضی از نمایندگان - بسیار خوب)

[۶- موقع و دستور جلسه آتی - ختم جلسه]

رئیس - قبل از ختم جلسه این را عرض کنم خوب است

بعد از این آقایان وزراء و مخبرین هم لطف بفرمائید در وقت نطق اجازه بگیرند که تصادم نکنند با اجازه سایر آقایان نمایندگان (صحیح است) و دیگر اینکه حالا روزها بلند شده است و البته ماندن تا ساعت يك يا يك و نیم بعد از ظهر اسباب زحمت است خاصه با این مضیقه ای که برای وسایل حمل و نقل است اگر آقایان موافقت بفرمائید ساعت

چهار بظهر تشریف بیاورند که زودتر جلسه را افتتاح کنیم خیلی کارها پیشرفت خواهد کرد و برای آقایان هم اسباب زحمت فراهم نمیشود اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز سه شنبه چهار ساعت بظهر مانده دستور همین لوایحی که داده شد.
(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری